

Reformska agenda za Bosnu i Hercegovinu za period 2015-2018. godina

1. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Republike Srpske, vlade: Unsko-sanskog kantona, Posavskog kantona, Tuzlanskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona, Bosansko-podrinjskog kantona, Srednjobosanskog kantona, Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zapadno-hercegovačkog kantona, Kantona Sarajevo, Herceg-bosanskog kantona i Vladu Brčko Distrikta prepoznajemo hitnu potrebu pokretanja procesa oporavka i moderniziranja ekonomije u cilju jačanja održivog, efikasnog, socijalno pravednog i stabilnog ekonomskog rasta, otvaranja radnih mjesta, povećanja i bolje ciljane raspodjele socijalnih davanja te stvaranja održivog i pravičnog društvenog okruženja. Konkretno akcije u cilju fiskalne i finansijske održivosti i socio-ekonomske reforme će biti dopunjene ciljnim mjerama, da bi se ojačala vladavina prava i borba protiv korupcije, uz jačanje upravnih kapaciteta i povećanje efikasnosti javnih institucija na svim nivoma vlasti (pojam „svi nivoi vlasti“ ovdje i u daljnjem tekstu podrazumijeva državni, entitetski i kantonalni nivo vlasti te Brčko Distrikt).
2. Ova **reformska agenda** utvrđuje glavne planove Vijeća ministara BiH, Vlade Federacije BiH, Vlade Republike Srpske, vlada Unsko-sanskog kantona, Posavskog kantona, Tuzlanskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona, Bosansko-podrinjskog kantona, Srednjobosanskog kantona, Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zapadno-hercegovačkog kantona, Kantona Sarajevo, Herceg-bosanskog kantona i Vlade Brčko Distrikta za socio-ekonomske i povezane reforme tokom preostalog njihovog demokratski povjerenog im mandata i uveliko odražava programe koje su Vijeće ministara BiH, Vlada Federacije BiH, Vlada Republike Srpske, vlada Unsko-sanskog kantona, Posavskog kantona, Tuzlanskog kantona, Zeničko-dobojskog kantona, Bosansko-podrinjskog kantona, Srednjobosanskog kantona, Hercegovačko-neretvanskog kantona, Zapadnohercegovačkog kantona, Kantona Sarajevo, Herceg-bosanskog kantona i Vlada Brčko Distrikta već započele. Reformska agenda je takođe, namijenjena da odgovori na poziv Vijeća za vanjske poslove, iz decembra 2014, za usvajanjem inicijalne agende za reforme, u skladu s pravnom stečevinom EU. Svjesni smo da će značajan napredak u provođenju ove agende biti neophodan za aplikaciju za članstvo koju će razmatrati EU.
3. O prioritetima koji su predviđeni ovom agendom razgovarano je sa međunarodnim finansijskim institucijama i u prethodnom periodu. Reforme bi trebalo da uspostave osnovu za pregovore o pojedinačnim programima finansijske i tehničke pomoći međunarodnih finansijskih institucija i EU, kao i sa drugim donatorima i partnerima koji eventualno žele podržati Reformsku agendu. Svaka od institucija pregovara o pojedinačnim programima i prati napredak po svojim prioritetima, a jasno je da će program biti tijesno koordiniran i usklađen s ukupnim reformskim naporima.
4. Nadalje, Reformska agenda je tijesno povezana s ciljevima novog pristupa EU ekonomskom upravljanju na Zapadnom Balkanu i u skladu je s programom ekonomskih reformi, kao temeljnim elementom koji treba da podstakne sveobuhvatne strukturalne reforme da bi se održala makroekonomska stabilnost i pospješio rast i konkurentnost.
5. Provođenje Reformske agende će započeti bez odlaganja. Širok set **srednjoročnih prioriteta**, kako je naznačeno u nastavku, će biti prerađeni u konkretne **inicijalne mjere i poduhvate**, koji će biti pripremljeni i provedeni u predstojećim mjesecima 2015. i početkom 2016. godine, sa svakom institucijom pojedinačno. Odnosno, ove početne mjere i poduhvati će biti razrađeni u konsultacijama s

međunarodnim finansijskim institucijama i EU i vodiće do daljnjih preciznijih mjera koje će reformsku agendu pomjeriti sa njene početne faze dalje u srednjoročni period.

6. Stanje javnih finansija svih nivoa vlasti u BiH je takvo da je neophodno provesti fiskalnu konsolidaciju koja će postepeno dovesti do smanjenja budžetskog deficita i srednjeročno dovesti do smanjenja nivoa javnog duga. Zbog toga su se vlasti u BiH opredijelile za snažan trogodišnji program fiskalne konsolidacije. U pogledu ovog cilja, a radi izbjegavanja nepovoljnih eksternih uslova finansiranja vlasti u BiH očekuju zaključivanje finansijskih aranžmana sa Međunarodnim monetarnim fondom, Svjetskom bankom i Evropskom komisijom, koje će tokom provođenja mjera fiskalne konsolidacije osigurati finansijsku podršku.
7. Fiskalna konsolidacija ima za cilj da osigura stabilno makroekonomsko okruženje, ali za stabilan, pozitivan realni rast u srednjem i dugom roku neophodno je provesti niz strukturalnih reformi u oblastima radnog zakonodavstva, reforme javne uprave i politike zapošljavanja u javnom sektoru, unapređenja poslovne klime i konkurentnosti, restrukturiranja javnih preduzeća, reforme socijalnih davanja, reforme zdravstvenog sektora, te vladavine prava.

Reformaska agenda je prikazana u šest značajnih oblasti i to:

Javne finansije, oporezivanje i fiskalna održivost

8. Budžeti će biti utvrđeni i održavani na čvrstim srednjoročnim temeljima, dogovorenim s MMF-om u aranžmanu koji će uslijediti nakon sadašnjeg stend-baj aranžmana. Ovaj novi fiskalni okvir će postaviti nivo javnog duga na silaznu putanju, a stvorice i prostor za povećanje javnih investicija i istovremeno smanjiti učešće vladinog sektora u ekonomiji. Fiskalna konsolidacija će biti provedena smanjivanjem javne potrošnje, te povećanjem javnih prihoda. Povećanje javnih prihoda će se postići povećanjem prihoda od poreza, proširivanjem poreske baze, smanjenjem sive ekonomije, smanjenjem poreskih oslobođanja i unapređenjem rada poreskih uprava. Ukoliko se ove mjere pokažu nedovoljnim do kraja 2015. godine, dodatne mjere, uključujući i povećanje PDV-a, će se razmatrati, u dogovoru sa MMF-om, na osnovu detaljnih procjena, na sastanku na visokom nivou:
 - Dok će reforme poreskih sistema i javnih rashoda morati biti provedene unutar cijelog fiskalnog paketa koji će osigurati srednjeročnu fiskalnu održivost, postoji i jasna potreba za smanjenjem vladinog sektora u ekonomiji i znatnog smanjenja poreskog opterećenja na rad i investicije. Ovi imperativi ukazuju na potrebu da se značajno smanje javni rashodi na svim nivoima vlasti i unaprijedi njena efikasnost.
 - Fiskalna konsolidacija mora da dovede do smanjenja budžetskog deficita i do zaustavljanja rasta javnog duga. Provešćemo reforme sistema oporezivanja, u cilju smanjenja opterećenja rada, ali iste nije moguće sprovesti unutar postojećeg fiskalnog okvira.
 - Potrebno je sprovesti smanjenje opterećenja rada, kroz smanjenje doprinosa za zdravstveno osiguranje, ali je istovremeno potrebno osigurati dodatne prihode vanbudžetskim fondovima za pokriće gubitaka koji će nastati zbog smanjenja stope doprinosa.
 - Potrebno je utvrditi ukupan fond plata i svih tekućih rashoda na svim nivoima vlasti, koji se neće moći povećavati bez obzira na rast poreskih prihoda.
 - Mjere za poboljšanje naplate poreza će se aktivno provoditi. To će uključiti napore na razmjeni informacija između četiri poreske uprave i prihvatanje pristupa revizije i inspekcije zasnovanog na

riziku, a sve u skladu sa ustavnim uređenjem i nadležnostima svake od poreskih agencija i u okviru zaključenog memoranduma o saradnji, kao i povećanje napora na naplati neplaćenih poreskih dugovanja. Planiraćemo e-usluge za PDV i porez na dohodak.

- Smanjenje rashoda će najvećim dijelom biti rezultat provođenja reformi javne uprave, uključujući stroge kontrole zapošljavanja i ukupnog fonda plata u javnom sektoru te penziona i reforme socijalne zaštite, kao i od transparentnijeg prioritetnijeg planiranja i provođenja javnih investicija.
- Entiteti, kantoni i Brčko Distrikt će unaprijediti fiskalne kontrole i finansijsko upravljanje kroz donošenje novih zakona o fiskalnoj odgovornosti (u RS-u) i finansijskoj kontroli i upravljanju (u FBiH) i vlasti na svim nivoima će usvojiti nove razvojne strategije javne unutrašnje finansijske kontrole.
- Mjere za jačanje kontrole nad nižim nivoima vlasti, vanbudžetskim fondovima, kao i javnim preduzećima će biti aktivno provođene (kako je dogovoreno s MMF-om i Svjetskom bankom). Entitetske vlade, vlade kantona i Brčko Distrikta će usvojiti i provesti sveobuhvatne strategije za rješavanje pitanja preostalih gubitaka u javnom vlasništvu, koja također imaju veliki zaostatak neplaćenih socijalnih doprinosa.
- Vlade entiteta, kantona i Brčko Distrikta će tražiti finansijsku i tehničku pomoć Svjetske banke, kako bi sproveli reformu zdravstvenog sektora. Reforma podrazumijeva rješenje dugovanja zdravstvenog sektora, uvođenje trezorskog sistema poslovanja, te definisanje novih modela i izvora finansiranja, uz precizno normiranje mreže zdravstvenih ustanova. Od Svjetske banke ćemo kroz program DPL tražiti da osigura tehničku i finansijsku podršku za reorganizaciju zdravstvenog sektora. Entitetske vlade, vlade kantona i Brčko Distrikta će ova sredstva koristiti za izmirenje neizmirenih obaveza u zdravstvenom sektoru (posebno doprinosa) do kraja 2015. godine. Paralelno, vlasti u BiH će podržati povećanje akciza na duvan i alkohol koji će biti direktni prihodi fonda zdravstvenog osiguranja RS i fondova zdravstvenog osiguranja u FBiH i kantonima i Brčko Distriktu do kraja 2015. godine.
- Osiguranje održivosti javnog duga je od ključne važnosti za održavanje stabilnosti javnih finansija, ali je isto moguće osigurati samo uz smanjenje budžetskog deficita. Razmjene informacija među vladama na svim nivoima vlasti o strukturi duga, bruto potrebama za zaduživanjem i planovima i priznanju neisplaćenih obaveza i kliringu osiguraće realnost srednjeročnog fiskalnog okvira.

Poslovna klima i konkurentost

9. Dalji rast i prosperitet moraju biti zasnovani na privlačenju investicija. Postoji potreba da se unaprijedi konkurentnost eliminiranjem već dobro poznatih i dokumentovanih prepreka investicijama. Osim toga, postoji potreba da se ujednači i izravna teren za investicije uklanjanjem skrivenih dotacija i ostalih vidova pomoći mnogim velikim preduzećima i poboljšanjem stečajnih procedura te nastavkom aktivnosti na rješavanju problema s nekim od neodrživih preduzeća. Uz to, postoje nedosljednosti i zamršenosti u regulatornim okvirima i poreskim sistemima koji predstavljaju glavne probleme potencijalnim investitorima u ekonomiju, a praćeni su visokim administrativnim preprekama:

- Reforme poslovnog okruženja će uključiti: u FBiH, kantonima i Brčko Distriktu nove zakone o privrednim društvima i direktnim stranim ulaganjima i pojednostavljenje i automatizovanje registracije poslovnih subjekata; ubrzaće procedure za pribavljanje građevinskih dozvola i priključaka za struju; olakšaće izvoz nastavkom reformi inspekcija i jačanjem nacionalne kontrole kvaliteta, usklađene u skladu s zahtjevima EU, ispitaće izvodljivost provođenja fiskalno održivih javno-privatnih partnerstva i ostvarivanja većeg učešća privatnog sektora u razvoju infrastrukture,

- svi nivoi vlasti će sačiniti (i objaviti) sveobuhvatan popis parafiskalnih nameta u cilju osiguravanja njihove transparentnosti i smanjenja u skladu sa podjelom nadležnosti.
- Potrebni su bolji zakoni i prakse za zaštitu investitora, uključujući bolje korporativno upravljanje, osnažene prakse upravljanja rizikom radi poboljšanja pristupa finansijama (posebno za nova preduzeća), bolju zaštitu manjinskih dioničara i efikasnije okvire za insolventnost izmjenom zakona o stečaju kojim će se uvesti novi institut „predstečajni postupak“ s ciljem finansijskog restrukturiranja dužnika kako bi se izbjegao stečaj u cilju očuvanja radnih mjesta i nastavak obavljanja osnovne djelatnosti privrednog društva. Oba entiteta, kantoni i Brčko Distrikt će izvršiti reviziju svog stečajnog zakonodavstva u cilju skraćivanja stečajnog postupka. U FBiH će se uvesti privredni sudovi.
 - Javna preduzeća će biti podijeljena na ona koja su održiva (s manjim ili većim potrebama za prestrukturiranjem) i ona koja to nisu, uz predviđenu objavu popisa takvih preduzeća. Ovi popisi će formirati osnovu za sveobuhvatne programe prestrukturiranja i program privatizacije/likvidacije u srednjoročnom periodu. Vlade entiteta, kantona i Brčko Distrikta će tražiti finansijsku i tehničku pomoć Svjetske banke kako bi pripremili i realizovali program restrukturiranja javnih preduzeća. Posebna pažnja će se posvetiti restrukturiranju željeznica (u oba entiteta), te rudnika (u Federaciji BiH), koji podrazumijeva novu organizaciju i broj zaposlenih. Predviđa se izrada preliminarnih planova u cilju pripreme BH Telekoma za djelimičnu privatizaciju u FBiH.
 - Dalji naponi da se očuva stabilnost finansijskog sektora i stvore uslovi potrebni za oživljavanje bankarskog kreditiranja će se aktivno provoditi u konsultacijama s Centralnom bankom Bosne i Hercegovine i MMF-om. U sklopu toga, prilagođavaćemo zakone iz finansijskog sektora s direktivama EU i uslovima iz Bazela, primjenljivim za stepen razvijenosti domaćeg finansijskog tržišta istovremeno jačajući nadzor nad bankama od strane entitetskih agencija za bankarstvo.
 - Osiguraćemo provođenje novog nacrtu zakona o carinskoj politici, koji će pojednostaviti carinsku obradu i smanjiti administrativne zahtjeve, čime će se olakšati trgovina.

Tržište rada

10. Kako bi se stabilno krenulo putem održivog rasta, Bosna i Hercegovina se mora prihvatiti svojih strateških prednosti. One uključuju značajan potencijal u radnoj snazi koji trenutno nije dovoljno iskorišten. Niska stopa aktivnosti radno sposobnog stanovništva i visoka stopa nezaposlenosti koja je u značajnoj mjeri posljedica neusklađenosti ponude i potražnje za kvalifikovanom radnom snagom ograničava mogućnosti razvoja. U BiH postoji i značajan broj dugoročno nezaposlenih koji su obeshrabreni da traže zaposlenje. Postojeći zakoni o radu u značajnoj mjeri više ne odražavaju društvene i ekonomske odnose u BiH, te su u pojedinim odredbama kontradiktorni sa drugim zakonima i u nekim odredbama nejasni i nedovoljno fleksibilni. Kultura kolektivnog pregovaranja i socijalnog dijaloga je nedovoljno razvijena i često opterećena nerealnim zahtjevima socijalnih partnera.

- Značajno smanjenje doprinosa socijalne zaštite (posebno za one s manjim primanjima) bi smanjilo troškove rada, pomoglo da se privuku investitori i dovelo bi više zaposlenih u formalni sektor (i smanjilo dominantnost zaposlenja u neformalnom sektoru), ali je isto nemoguće sprovesti bez osiguranja dodatnih sredstava za vanbudžetske fondove.
- U srednjoročnom periodu reformisati sistem obrazovanja u cilju njegove veće povezanosti sa tržištem rada.
- Razmotrićemo uvođenje shema podrške za tražioce prvog zaposlenja.

- Aktivno će se težiti obeshrabrivanju rada u sivoj ekonomiji, uključujući putem sprečavanja prijava nižeg dohotka kao osnova za obračun i plaćanje poreza i doprinosa.
- Ostale reforme tržišta rada će biti donesene kako je dogovoreno s MMF-om i Svjetskom bankom i uz konsultacije sa socijalnim partnerima. Entitetske vlade, vlade kantona i Brčko Distrikta će poboljšati nacрте svojih zakona o radu, uz konsultacije sa socijalnim partnerima, kako bi se povećala fleksibilnost radnih uslova (uključujući omogućavanje zaposlenja na pola radnog vremena) i omogućilo diferencijalno određivanje plata na osnovu vještina, kvalifikacija, nivo iskustva i učinka.
- U isto vrijeme, entiteti, kantoni i Brčko Distrikt će pojačati svoje inspekcije rada i povećati kazne za kršenje zakona o radu i potrudice se da zaštite prava radnika u skladu sa standardima rada Međunarodne organizacije rada i EU direktivama o radu. Zavodi/sluzbe za zapošljavanje će uvesti upravljačke prakse da bi poboljšali vraćanje ljudi u radni status i osigurali razdvajanje obaveznog zdravstvenog osiguranja od funkcije posredovanja u zapošljavanju.

Reforma socijalne zaštite i penzija

11. Uz unapređivanje inicijative i efikasne industrije, moderno i brižno društvo se mora pobrinuti za one koji ne mogu brinuti sami o sebi. Istovremeno, sistemi socijalne zaštite ne smiju istovremeno remetiti podstreke u ekonomiji i moraju biti fiskalno održivi. Da bi se ti ciljevi postigli, entitetske vlade, vlade kantona i Brčko Distrikta moraju poboljšati ciljanje socijalne pomoći putem paketa mjera kojima će učiniti politike socijalne zaštite efikasnijim, efektivnijim i pravičnijim. Socijalna zaštita treba da je u funkciji onih kojima je zaista potrebna ili koji je plaćaju i mora biti postavljena na stabilne finansijske osnove. Penzioni sistemi bi takođe trebalo da su na stabilnim finansijskim osnovama, ukoliko se tokom srednjoročnog perioda želi riješiti problem nagomilanih prava radnika.

- Sistemi socijalne zaštite će biti reformirani (u konsultacijama sa Svjetskom bankom i MMF-om), uključujući i poboljšano ciljanje socijalne zaštite koja se ne finansira iz doprinosa i uspostavljanje centralizirane baze podatka svih korisnika socijalnih davanja u FBiH i kantonima. Reformski napori će imati za cilj da podstaknu korisnike da budu aktivni učesnici u ekonomiji, a uz zaštitu i povećanje socijalne pomoći za one kojima je najpotrebnija.
- U FBiH i kantonima sistemi osiguranja moraju biti postavljeni na čvrste finansijske osnove i to: zamrzavanjem troškova za privilegovane penzije i smanjenjem opcija prijevremenog penzioniranja za rizična zanimanja, uvođenjem razumnih sankcija za prijevremeno penzioniranje i bonusa za kasnije penzionisanje kako bi se produžila dob za efektivno penzioniranje i uvođenje održivog indeksiranja primanja.
- Revizija radi verifikovanja prihvatljivosti postojećih korisnika će biti ubrzana u cijeloj FBiH i kantonima, a Vlada FBiH i vlade kantona će ojačati zakonski okvir za poboljšanje postupka revizije. Ubrzaće se provođenje penzionih reformi na osnovu novog zakona o penzijama u FBiH.
- FBiH i kantoni će tražiti pomoć Svjetske banke u rješavanju pitanja neisplaćenih obaveza prema socijalnim fondovima za doprinose iz radnog odnosa.
- U RS, Vlada će ispitati potrebu za reformom parametara penzijskog sistema.
- Oba entiteta, kantoni i Brčko Distrikt će energičnije raditi na izradi prijedloga shema za dobrovoljno penzionisanje. FBiH i kantoni će se posvetiti izradi potrebnih zakonskih propisa, dok će RS nastaviti sa aktivnostima na osnivanju prvog dobrovoljnog penzijskog fonda.

Vladavina prava i dobro upravljanje

12. Postoji potreba da se osigura nepovratno osnaživanje vladavine prava, koja mora biti izgrađena na osnovama konkretnog napretka u borbi protiv organiziranog kriminala, terorizma i korupcije. Sve operativne i institucionalne aktivnosti će imati za cilj da osiguraju građanima u cijeloj Bosni i Hercegovini sigurnije okruženje bez korupcije. U isto vrijeme, vlasti na svim nivoima u BiH će povećati svoje zalaganje da se povрати povjerenje građana u institucije odgovorne za vladavinu prava, razvojem kapaciteta, odgovornosti, profesionalizma i integriteta.

- Biće usvojena strategija reforme sudskog sistema/plan akcije (2014-2018), uspostaviti efikasnu prevenciju korupcije i sukoba interesa u pravosuđu, povećati profesionalizam i integritet putem propisivanja objektivnih kriterijuma za imenovanje nosilaca pravosudnih funkcija i usvajanju mjera integriteta cijelog pravosudnog sistema u BiH; pojačati disciplinsku odgovornost nosilaca pravosudnih funkcija usvajanjem novih pravila disciplinskog postupka i uvođenjem novih disciplinskih mjera. Insistirati da sudovi donose odluke u razumnom roku, a sagledati mogućnost da se komunalni predmeti rješavaju vansudskim putem. Poboľjšaće se proceduru prodaje zaplijenjene imovine te unaprijediti uloga sudskih izvršioaca kako bi se smanjilo opterećenje sudova u izvršnom postupku.
- Profesionalan, efektivan i efikasan rad policijskih službi je ključ za suočavanje sa sigurnosnim izazovima. Procjena će se vršiti radi identifikovanja mjera kako bi se dodatno unaprijedio integritet policijskih agencija na svim nivoima. Bliska saradnja policije na svim nivoima će biti unaprijeđena, u skladu sa utvrđenim ustavnim nadležnostima. Regionalna i međunarodna policijska saradnja će nastaviti da se razvija, uključujući i stupanja na snagu operativnog sporazuma sa Europolom, u skladu sa Privremenom odlukom o uspostavljanju sistema saradnje i razmjene informacija nadležnih organa za sprovođenje zakona u Bosni i Hercegovini i EUROPOL-a.
- Usvojiće se strategije za borbu protiv korupcije i biće uspostavljene efikasne strukture za prevenciju i nadzor u skladu sa relevantnim međunarodnim standardima i poštujući ustavne nadležnosti i usvojene dokumente na svim nivoima vlasti. Same institucije vladavine prava će se pridržavati najviših standarda integriteta, dok će adekvatne mjere integriteta biti uspostavljene na svim nivoima vlasti kako bi se osiguralo onemogućavanje korupcije i sankcije efikasno primijenile. Borba protiv ozbiljnog kriminala i korupcije, pored efikasnije istrage, krivičnog gonjenja i osude će takođe biti zasnovana na čvršćim pravnim i institucionalnim okvirima koji reguliše oduzimanja imovine, pranja novca i povrat na svim nivoima vlasti u BiH.
- Pored usvojene strategije za borbu protiv terorizma u BiH i pratećih akcionih planova, biće zaključen i operativni sporazum sa Europolom kako bi se na taj način osigurao dvosmjerni protok povjerljivih informacija o kriminalu između BiH i zemalja članica; poboljšati protok informacija između policije i tužilaca povećanjem efikasnosti sistema razmjene podataka; usvojićemo novu strategiju integrisanog upravljanja granicom koja osigurava bolju saradnju između svih srodnih agencija u BiH i preko njenih granica; usklađivanjem svih zakona o civilnom posjedovanju oružja.
- Radićemo na usklađivanju našeg pravog i regulatornog okvira za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma u skladu sa međunarodnim standardima i preporukama sa Financial Action Task Force (Radne grupe za finansijsko djelovanje).

Reforma javne uprave

13. Reforma javne uprave je jedan od ključnih prioriteta za osiguranje fiskalne održivosti i kvalitetno pružanje usluga građanima. Reformu je potrebno provoditi u tijesnoj vezi s reformama u socioekonomskom sistemu i vladavini prava.

- Vijeće ministara BiH, entitetske Vlade, vlade kantona i Brčko Distrikta će usvojiti ključne principe, koji su osnova za sljedeći ciklus reforme javne uprave. Modernija, kompetentnija, transparentnija, efikasnija, ekonomičnija i odgovornija javna uprava će poboljšati pružanje javnih usluga i ostvariti uštede. Ovi planovi će uključiti osnovne, suštinski važne reforme za upravljanje javnim finansijama.
- Postoji podrška za snažniju reformu javne uprave na svim nivoima vlasti. Svi nivoi vlasti će izraditi nove zakone o državnim službenicima i zaposlenicima, uz pomoć Svjetske banke i SIGMA-e, da bi olakšali reformu javne uprave i uveli veću fleksibilnost radnih aranžmana. Ovi zakoni će biti usvojeni ubrzo nakon usvajanja novih zakona o radu u entitetima, kantonima i Brčko Distriktu. Kandidati za zapošljavanje u državnoj službi će biti ocjenjivani na osnovu prethodno određenih kriterija kvalifikovanosti i rezultata testova kompetentnosti i organi uprave će osigurati zapošljavanje najbolje rangiranih.
- Vijeće Ministara BiH, entitetske vlade, vlade kantona i Brčko Distrikta će uvesti ograničenja na zapošljavanje u javnoj upravi sve dok revidirani kadrovski sistemi ne budu doneseni i provedeni (uključujući i korištenje norme), a ukupan fond plata u javnom sektoru će biti zamrznut do donošenja revidiranog sistema određivanja plata na osnovu vrijednosti.
- Objavljivanje odluka o žalbama u postupcima javnih nabavki (kao zakonska obaveza) će biti od središnje važnosti za osiguranje transparentnosti u procedurama nabavki, odlučivanjem o žalbama i osiguranim pristupom javnosti odlukama Tijela za reviziju nabavki.

14. Vijeće ministara BiH, entitetske vlade, vlade kantona i Brčko Distrikta će se i dalje blisko konsultovati s EU o ovoj agendi, koja će se razvijati i tražiće da se pojasne i obrazlože bilo koja značajna odstupanja od dogovorenog, tako da se napredak može jasno redovno mjeriti, razumijevati i ocjenjivati. Redovni izvještaji o napretku biće dostavljani Delegaciji EU u Sarajevu. Izvještaji će biti temeljeni na činjenicama i po prirodi tehnički i kratki (dok će istovremeno osigurati dati sadržaj svih usvojenih mjera i okolnosti kašnjenja i promjena planova). Prvi izvještaj bi trebalo da bude dostavljen 15. novembra 2015. godine.

15. Biće data puna podrška za uspješnu realizaciju aktivnosti u vezi sa provođenjem popisa stanovništva, domaćinstava i stanova, uz puno poštivanje odredbi Zakona o popisu, podzakonskih propisa i europskih statističkih standarda u popisnim aktivnostima.

16. Sazivaćemo redovne koordinacione sastanke sa predstavnicima EU i međunarodnih finansijskih institucija, radi pojašnjenja tehničkih detalja i pomoći u pripremi izvještaja. Osim toga, predlažemo da pregledamo napredak u provođenju reformske agende s EU i međunarodnim finansijskim institucijama na sastanku na visokom nivou, koji bi se organizovao krajem novembra. To će biti prilika da se sagleda cjelokupan napredak i postigne dogovoro svim suštinski važnim revizijama.

17. Obavezuju se državni, entitetski, kantonalni nivo vlasti i Brčko Distrikta da ni na koji način neće osporavati, ometati i blokirati realizaciju aranžmana sa međunarodnim finansijskim institucijama koji su direktno i indirektno vezani za reformske procese, a koje je određeni nivo vlasti sproveo ili sprovodi u okviru svojih ustavnih nadležnosti.